

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ПІВНІЧНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

«09» жовтня 2025 року

№ 60/230-рп/к

справа № 175/60/230-рп/к.25

м. Київ

*Про початок розгляду справи
за ознаками порушення законодавства
про захист економічної конкуренції*

Адміністративна колегія Північного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання Відділу досліджень і розслідувань в Чернігівській області від 08.10.2025 № 60-03/600-П та відповідні матеріали,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

(1) Північним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – Відділення), з метою виконання завдань, покладених Законом України «Про Антимонопольний комітет України», здійснено державний контроль за дотриманням Носівською міською радою, ідентифікаційний код юридичної особи [інформація з обмеженим доступом] (далі – Рада) вимог законодавства про захист економічної конкуренції під час визначення порядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності на території Носівської територіальної громади.

(2) Відділенням направлено до Ради лист про надання інформації від 29.07.2025 № 60-02/6563є.

(3) Листом від 08.08.2025 № 03-10/1748 (вх. Відділення від 08.08.2025 № 60-01/4720) Рада надала відповідь на лист про надання інформації від 29.07.2025 № 60-02/6563є.

2. ВІДПОВІДАЧ

(4) Носівська міська рада включена до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань (далі – ЄДР), є юридичною особою з організаційно-правовою формою – орган місцевого самоврядування. Ідентифікаційний код юридичної особи [інформація з обмеженим доступом]. Вид діяльності за КВЕД [інформація з обмеженим доступом].

(5) Місцеве самоврядування здійснюється територіальною громадою в порядку, встановленому законом, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи (частина третя статті 140 Конституції

України).

(6) Відповідно до частини другої статті 2 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які передбачають спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.

(7) Згідно із частиною першою статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, які представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.

(8) Відповідно до статті 11 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виконавчими органами сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи, які є підконтрольними і підзвітними відповідним радам.

(9) Частиною першою статті 16 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що органи місцевого самоврядування є юридичними особами і наділяються цим та іншими законами власними повноваженнями, в межах яких діють самостійно і несуть відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.

(10) Виконавчим органом Ради є виконавчий комітет Носівської міської ради (далі – Виконком), який не має статусу окремої юридичної особи.

(11) Отже, відповідно до статті 5 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Рада та Виконком входять до системи місцевого самоврядування.

(12) При цьому, статтею 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що цим законом регулюються відносини, зокрема, органів місцевого самоврядування із суб'єктами господарювання, у зв'язку з економічною конкуренцією.

(13) Таким чином, сфера застосування Закону України «Про захист економічної конкуренції» поширюється на відносини Ради та Виконкому із суб'єктами господарювання.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

(14) Відповідно до частини третьої статті 24 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, а в Автономній Республіці Крим – також нормативно-правовими актами Верховної Ради і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції.

(15) Підпунктом 7 пункту «а» частини першої статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що до власних (самоврядних) повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад відноситься організація благоустрою населених пунктів, залучення на договірних засадах з цією метою коштів, трудових і матеріально технічних ресурсів підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності, а також населення; здійснення контролю за станом благоустрою населених пунктів,

організації озеленення, охорони зелених насаджень і водойм, створення місць відпочинку громадян.

(16) Згідно із частиною першою статті 73 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» акти ради, сільського, селищного, міського голови, голови районної в місті ради, виконавчого комітету сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради, прийняті в межах наданих їм повноважень, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на відповідній території органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також громадянами, які постійно або тимчасово проживають на відповідній території.

3.1. Щодо розміщення тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного та іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності

(17) Питання щодо розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності врегульовані, зокрема:

- Законом України «Про благоустрій населених пунктів»;
- Законом України «Про регулювання містобудівної діяльності»;
- Порядком розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності, затвердженим наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 21.10.2011 № 244, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 22.11.2011 за № 1330/20068 (далі – Порядок № 244);
- Типовими правилами благоустрою території населеного пункту, затвердженими наказом Міністерства регіонального розвитку будівництва та житлово-комунального господарства України від 27.11.2017 № 310, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 18.12.2017 за № 1529/31397;
- іншими нормативно-правовими актами.

(18) Відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до повноважень сільських, селищних і міських рад у сфері благоустрою населених пунктів належить, зокрема, затвердження місцевих програм та заходів з благоустрою населених пунктів та затвердження правил благоустрою територій населених пунктів.

(19) Пунктом 5 частини першої статті 16 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» передбачено заборону самовільного встановлення на об'єктах благоустрою об'єктів зовнішньої реклами, торговельних лотків, павільйонів, кіосків тощо.

(20) Згідно з частиною першою статті 20 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» організацію благоустрою населених пунктів забезпечують місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування відповідно до повноважень, установлених законом.

(21) Частиною четвертою статті 20 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» передбачено, що рішення місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо благоустрою територій певного населеного пункту є обов'язковим для виконання розміщеними на цій території підприємствами, установами, організаціями та громадянами, які на ній проживають.

(22) Відповідно до абзацу першого частини другої статті 28 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» тимчасова споруда торговельного, побутового, соціально-культурного та іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності (далі – ТС) – одноповерхова споруда, що виготовляється з полегшених конструкцій з урахуванням основних вимог до споруд, визначених технічним регламентом будівельних

виробів, будівель і споруд, і встановлюється тимчасово, без улаштування фундаменту.

(23) Згідно з частиною четвертою статті 28 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності здійснюється в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері містобудування.

(24) На виконання зазначеної норми закону, наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 21.10.2011 № 244 затверджено Порядок № 244, який визначає механізм розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності.

(25) У пункті 1.4 Порядку № 244 наведено визначення, зокрема, наступних термінів:

- *замовник* – суб'єкт господарювання, який реалізує право розмістити ТС на підставі паспорта прив'язки ТС;
- *паспорт прив'язки ТС* – комплект документів, у яких визначено місце встановлення ТС та благоустрій прилеглої території на топографо-геодезичній основі М 1:500, інженерне забезпечення, зовнішній архітектурний вигляд ТС та напрям підприємницької діяльності;
- *пересувна ТС* – споруда, яка не має закритого приміщення для тимчасового перебування людей, у якій може бути розміщене торговельне обладнання, низькотемпературний прилавок, лоток, ємність, торговельний автомат, інші пристрої для сезонної роздрібної торгівлі та іншої підприємницької діяльності;
- *схема розміщення ТС* – графічні матеріали, виконані на топографо-геодезичній основі М 1:500 суб'єктом господарювання, який має у своєму складі архітектора, що має кваліфікаційний сертифікат, або архітектором, який має відповідний кваліфікаційний сертифікат, які відображають розміщення ТС із прив'язкою до місцевості (будівлі, споруди, інженерні мережі тощо), планувальними обмеженнями та зазначенням заходів щодо благоустрою та озеленення прилеглої території (розташування квітників, під'їздів, урн, влаштування дорожнього покриття або мощення фігурними елементами тощо).
- *Стационарна ТС* – споруда – яка має закрите приміщення для тимчасового перебування людей і по зовнішньому контуру площу до 30 кв.м.

(26) Відповідно до пункту 2.1 Порядку № 244 підставою для розміщення ТС є паспорт прив'язки ТС.

(27) Пунктом 2.2 Порядку № 244 визначено, що замовник, який має намір встановити ТС, звертається до відповідного виконавчого органу сільської, селищної, міської ради, районної державної адміністрації із відповідною заявою у довільній формі про можливість розміщення ТС.

(28) Пунктом 2.3 Порядку № 244 передбачено, що до такої заяви додаються:

- графічні матеріали із зазначенням бажаного місця розташування ТС, виконані замовником у довільній формі на топографо-геодезичній основі М 1:500 кресленнями контурів ТС з прив'язкою до місцевості;
- реквізити замовника (найменування/прізвище, ім'я та по батькові (за наявності) / місцезнаходження ТС / контактна інформація) та напрям підприємницької діяльності.

Цей перелік документів є вичерпним.

(29) Згідно з пунктом 2.4 Порядку № 244 для визначення відповідності намірів щодо місця розташування ТС містобудівній документації, будівельним нормам відповідний комплект документів направляється до органу з питань містобудування та архітектури сільської, селищної, міської ради, районної державної адміністрації. У разі відсутності у складі

відповідного виконавчого органу сільської, селищної, міської ради органу з питань містобудування та архітектури відповідність намірів щодо місця розташування ТС на території сільської, селищної, міської ради визначає орган з питань містобудування та архітектури відповідної районної державної адміністрації за територіальною належністю.

(30) Відповідно до пункту 2.5 Порядку № 244 про відповідність намірів замовника щодо місця розташування ТС містобудівній документації, будівельним нормам замовник повідомляється відповідним органом з питань містобудування та архітектури письмово протягом десяти робочих днів з дня отримання відповідного комплексу документів або замовнику надається аргументована відмова щодо реалізації намірів розміщення ТС.

(31) Згідно з пунктом 2.6 Порядку № 244 для оформлення паспорта прив'язки ТС замовник звертається до органу з питань містобудування та архітектури із додатковою заявою щодо оформлення паспорта прив'язки ТС, до якої додає:

- схему розміщення ТС (додаток 1);
- ескізи фасадів ТС у кольорі М 1:50 (для стаціонарних ТС), які виготовляє суб'єкт господарювання, який має у своєму складі архітектора, що має кваліфікаційний сертифікат, або архітектор, який має відповідний кваліфікаційний сертифікат (додаток 1);
- технічні умови щодо інженерного забезпечення (за наявності), отримані замовником у балансоутримувача відповідних інженерних мереж.

Зазначені документи замовником отримуються самостійно.

(32) Відповідно до пункту 2.7 Порядку № 244 паспорт прив'язки ТС надається органом з питань містобудування та архітектури **протягом десяти робочих днів з дня подання зазначеної заяви.**

(33) Згідно з пунктом 2.13 Порядку № 244 передбачено, що при оформленні паспорта прив'язки ТС забороняється вимагати від замовника додаткові документи та отримання ним погоджень, непередбачених законом та цим порядком.

(34) Пунктом 2.14 Порядку № 244 визначено, що паспорт прив'язки ТС не надається за умов:

- подання неповного пакета документів, визначених пунктом 2.6 Порядку № 244;
- подання недостовірних відомостей, зазначених у пункті 2.6 Порядку № 244.

Ненадання паспорта прив'язки ТС з інших підстав не допускається.

(35) Відповідно до пункту 2.18 Порядку № 244 продовження строку дії паспорта прив'язки ТС здійснюється за заявою замовника, шляхом зазначення нової дати, підпису та печатки у паспорті прив'язки ТС органом з питань містобудування та архітектури виконавчого органу відповідної ради, районної державної адміністрації.

(36) Згідно з пунктом 2.19 Порядку № 244 у разі змін, які відбулися у містобудівній документації на місцевому рівні, будівельних нормах, розташуванні існуючих будівель і споруд, інженерних мереж або з ініціативи суб'єкта господарювання, паспорт прив'язки ТС може переоформлюватись на строк дії цього паспорта прив'язки ТС або на новий строк.

(37) Пунктом 2.26 Порядку № 244 передбачено, що дія паспорта прив'язки ТС анулюється за таких умов:

- недотримання вимог паспорта прив'язки ТС при її встановленні;
- невстановлення ТС протягом 6 місяців з дати отримання паспорта прив'язки ТС;
- надання недостовірних відомостей у документах, зазначених у пункті 2.6 цього порядку, під час підготовки паспорта прив'язки ТС.

(38) Отже, положеннями Порядку № 244 визначено, зокрема:

- вичерпний перелік документів, що додаються до заяви про можливість розміщення ТС;
- вичерпний перелік документів, що додаються до додаткової заяви щодо оформлення паспорта прив'язки ТС;
- процедуру подання, розгляду та отримання документів для розміщення ТС;
- вичерпний перелік умов ненадання паспорта прив'язки ТС;
- вичерпний перелік умов анулювання дії паспорта прив'язки ТС.

(39) При цьому, у роз'ясненнях Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 12.04.2017 № 7/14-3939 зазначено, що Порядок № 244 є **обов'язковим для виконання** центральними органами виконавчої влади, їх територіальними органами, місцевими державними адміністраціями, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами і організаціями всіх форм власності та громадянами. Чинним законодавством **не передбачено розроблення та затвердження альтернативних порядків розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності.**

(40) Таким чином, органи місцевого самоврядування повинні неухильно дотримуватись норм та вимог, встановлених Порядком № 244.

3.2. Щодо пайової участі в утриманні об'єктів благоустрою

(41) До повноважень сільських, селищних і міських рад у сфері благоустрою населених пунктів відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» належить, зокрема, створення в разі необхідності органів і служб для забезпечення здійснення спільно з іншими суб'єктами комунальної власності благоустрою населених пунктів, визначення повноважень цих органів (служб).

(42) До повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад, відповідно до частини другої статті 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» належить, зокрема:

- здійснення самоврядного контролю за станом благоустрою та утримання територій населених пунктів, інженерних споруд та об'єктів, підприємств, установ та організацій, майданчиків для паркування транспортних засобів (пункт 5);
- залучення на договірних засадах коштів і матеріально-технічних ресурсів юридичних та фізичних осіб для здійснення заходів з благоустрою населених пунктів (пункт 9);
- визначення обсягів пайової участі власників тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення в утриманні об'єктів благоустрою (пункт 10).

(43) Статтею 13 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» передбачено, що до об'єктів благоустрою населених пунктів належать:

- 1) території загального користування:
 - а) парки (гідропарки, лугопарки, лісопарки, парки культури та відпочинку, парки – пам'ятки садово-паркового мистецтва, спортивні, дитячі, історичні, національні, меморіальні та інші), рекреаційні зони, сади, сквери та майданчики;
 - б) пам'ятки культурної та історичної спадщини;
 - в) майдани, площі, бульвари, проспекти;
 - г) вулиці, дороги, провулки, узвози, проїзди, пішохідні та велосипедні доріжки;
 - г) пляжі;
 - д) кладовища;

- е) інші території загального користування;
- 2) прибудинкові території;
- 3) території будівель та споруд інженерного захисту територій;
- 4) території підприємств, установ, організацій та закріплені за ними території на умовах договору.

До об'єктів благоустрою можуть належати також інші території в межах населеного пункту.

(44) Відповідно до абзацу першого частини четвертої статті 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» власник тимчасової споруди торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення, розташованої на території об'єкта благоустрою державної та комунальної власності, зобов'язаний забезпечити належне утримання прилеглої до тимчасової споруди території або може брати пайову участь в утриманні цього об'єкта благоустрою на умовах договору, укладеного із підприємством або балансоутримувачем.

(45) Згідно з абзацом шостим частини четвертої статті 36 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» власник тимчасової споруди торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення, розташованої на території об'єкта благоустрою державної або комунальної власності, на умовах договору, укладеного із підприємством або балансоутримувачем об'єкта благоустрою, може фінансувати утримання прилеглої до тимчасової споруди території шляхом оплати пайової участі з утримання в належному стані об'єкта благоустрою.

(46) Таким чином, враховуючи що положення наведених норм законодавства передбачають **право, а не обов'язок** власника ТС брати пайову участь в утриманні об'єкта благоустрою на умовах договору, право укладення договору на утримання закріпленої (прилеглої) території **може бути використане** суб'єктом господарювання **як альтернатива** самостійному належному утриманню території.

4. ВСТАНОВЛЕНІ ОБСТАВИНИ

(47) Листом від 08.08.2025 № 03-10/1748 (вх. Відділення від 08.08.2025 № 60-01/4720) Носівською міською радою надано інформацію щодо розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності на території Ради.

(48) Узагальнена інформація про видачу паспортів прив'язки наведена в Таблиці:

№ з/п	Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік	січень – липень 2025 року
1	Отримано заяв про можливість розміщення ТС	-	-	-	-	-
2	Кількість направлених повідомлень до замовників про відповідність та можливість розміщення ТС	-	-	-	-	-
3	Отримано заяв щодо оформлення паспорта ТС	1	2	3	3	5
4	Кількість наданих/виданих Паспортів ТС	1	2	3	8*	9*
5	Кількість відмов у видачі Паспорта ТС	-	-	-	-	-
6	Отримано заяв на продовження строку дії Паспорта ТС	-	-	-	-	-
7	Кількість Паспортів ТС, строк дії яких продовжено	-	-	-	-	-

8	Кількість відмов у продовженні строку дії Паспорта ТС	-	-	-	-	-
---	---	---	---	---	---	---

** в 2024 році за 3 заявами Виконком погодив встановлення 8 тимчасових споруд та відповідно було видано 8 паспортів прив'язки, в 2025 році за 5 заявами Виконком погодив встановлення 9 тимчасових споруд та відповідно видано 9 паспортів прив'язки.*

(49) Рішенням двадцять другої сесії сьомого скликання Носівської міської ради від 19.05.2017 № 4/22/VII затверджено Порядок розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності на території Носівської міської ради Чернігівської області (далі – Порядок Ради).

(50) Пунктом 2.1 розділу 2 «Порядок розміщення стаціонарних та / або пересувних споруд для провадження підприємницької діяльності» Порядку Ради визначено, що замовник, який має намір встановити стаціонарну ТС (групу стаціонарних ТС) та /або пересувну ТС, звертається до виконавчого комітету Носівської міської ради із відповідною заявою у довільній формі.

(51) Пунктом 2.7 розділу 2 Порядку Ради визначено, що про відповідність намірів замовника щодо розташування стаціонарної ТС (групи стаціонарних ТС) та /або пересувної ТС виконавчий комітет Носівської міської ради повідомляє замовника протягом трьох робочих днів з дня такого визначення або замовнику надається аргументована відмова щодо реалізації намірів розміщення ТС.

(52) Так, Відділенням встановлено, що замовники подавали заяви про видачу паспорту прив'язки для розміщення ТС на ім'я Носівського міського голови, зокрема заяви Особи-1 від 24.11.2021, Особи-2 від 16.02.2022, Особи-3 від 04.07.2023, Особи-4 від 29.02.2024, Особи-5 від 05.06.2024, Особи-6 від 16.08.2024, Особи-7 від 11.02.2025, Особи-8 від 12.02.2025, Особи-9 від 06.05.2025, Особи-10 від 29.11.2024, Особи-11 від 06.06.2025.

(53) Разом з цим, заяви Особи-12 від 10.03.2021 та Особи-14 від 02.02.2023 про видачу паспортів прив'язки для розміщення ТС були подані до відділу містобудування та архітектури Носівської міської ради.

(54) За результатами розгляду зазначених вище заяв, **Виконкомом були прийняті рішення** «Про погодження встановлення тимчасової споруди»:

- від 15.03.2021 № 93, від 23.12.2021 № 490, від 28.04.2022 № 85, від 26.01.2023 № 22, якими Виконком:
- погоджував встановлення ТС;
- доручав відділу містобудування та архітектури виконавчого апарату Носівської міської ради видати паспорти прив'язки для розміщення ТС для провадження підприємницької діяльності на території Ради;
- від 21.03.2024 № 654, від 27.06.2024 № 1139, від 26.09.2024 № 1490, від 06.03.2025 № 104, від 06.03.2025 № 103, від 22.05.2025 № 205, від 26.12.2024 № 1736, від 10.07.2025 № 273, якими Виконком:
- погоджував місця встановлення ТС;
- зобов'язував заявників виготовити паспорти прив'язки ТС та погодити їх у відділі містобудування та архітектури виконавчого апарату Носівської міської ради; встановити ТС у відповідності до паспортів прив'язки ТС; отримати технічні умови для під'єднання до інженерних мереж у відповідних експлуатуючих організаціях;
- після встановлення ТС письмово повідомити Раду про виконання вимог паспортів прив'язки ТС.

(55) Разом з цим, прийняття рішень органами місцевого самоврядування про погодження встановлення ТС чинним законодавством **не передбачено**.

(56) Крім того, Відділенням встановлено, що відповідно до пункту 5.1 розділу 5 «Порядок отримання паспорта прив'язки» Порядку Ради замовник крім переліку документів, які передбачені пунктом 2.6. Порядку № 244, подає **схему благоустрою прилеглої території**, складену замовником або суб'єктом господарської діяльності, який має відповідну ліцензію, архітектором, який має відповідний кваліфікаційний сертифікат (далі – Схема благоустрою прилеглої території).

(57) Аналогічну вимогу містить також Інформаційна картка адміністративної послуги центру надання адміністративних послуг Носівської міської ради «06-07 Оформлення паспорта прив'язки тимчасової споруди для здійснення підприємницької діяльності», затверджена рішенням Виконкому від 13.12.2019 № 370 (далі – Картка).

(58) Так, згідно з пунктом 10 Картки до переліку документів, необхідних для отримання адміністративної послуги, включено **Схему благоустрою прилеглої території**.

(59) За результатами розгляду матеріалів, наданих листом Ради від 08.08.2025 № 03-10/1748 (вх. Відділення від 08.08.2025 № 60-01/4720), встановлено, що пакети документів, які подавалися окремими замовниками (*інформація з обмеженим доступом*) разом із заявами для отримання паспортів прив'язки, **містили Схеми благоустрою прилеглої території**.

(60) В той же час, пунктом 2.13 Порядку № 244 передбачено, що при оформленні паспорта прив'язки ТС **забороняється вимагати від замовника додаткові документи та отримання ним погоджень, непередбачених законом та цим порядком**.

(61) Слід зазначити, що вимога щодо надання схеми благоустрою прилеглої території була передбачена нормами Порядку № 244 в редакції, яка діяла до 09.02.2021.

(62) Вказана норма була виключена на підставі наказу Міністерства розвитку громад та територій від 23.11.2020 № 284 «Про затвердження Змін до Порядку розміщення тимчасових споруд для здійснення підприємницької діяльності», зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 27.01.2021 за № 105/35727.

(63) В той же час, Радою не враховані зазначені вище зміни законодавства у Порядку Ради та Картці.

(64) Таким чином, бездіяльність Ради, що полягає у неприведенні у відповідність до Порядку № 244 Порядку Ради та Картки містить ознаки порушення, передбаченого законодавством про захист економічної конкуренції.

(65) Крім того, відповідно до пункту 4.7 розділу 4 «Порядок розміщення пересувних тимчасових споруд сезонного використання для провадження підприємницької діяльності» Порядку Ради, після оформлення паспорта прив'язки ТС замовник укладає з Носівською міською радою договір щодо пайової участі в утриманні об'єкта благоустрою.

(66) Згідно з пунктом 4.12 Порядку Ради **паспорт прив'язки ТС разом з договором щодо пайової участі в утриманні об'єктів благоустрою дає право на розміщення пересувної ТС сезонного використання (групи пересувних ТС)**.

(67) При цьому, вимоги абзацу першого частини четвертої статті 15 та абзацу шостого частини четвертої статті 36 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» передбачають **право, а не обов'язок** власника ТС брати пайову участь в утриманні об'єкта благоустрою на умовах договору, право укладення договору на утримання закріпленої (прилеглої) території **може бути використане** суб'єктом господарювання, **як альтернатива** самостійному належному утриманню території.

(68) Водночас, Рада листом від 08.08.2025 № 03-10/1748 (вх. Відділення від 08.08.2025 № 60-01/4720) повідомила: *«Носівська міська рада та її виконавчий орган не зобов'язували власників тимчасових споруд укласти договори про пайову участь в утриманні об'єкта благоустрою»* (мова оригіналу).

5. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ВІДПОВІДАЧА

(69) Встановлені рішенням двадцять другої сесії сьомого скликання Носівської міської ради від 19.05.2017 № 4/22/VII (додатком до якого є Порядок Ради) вимоги щодо отримання замовниками схем благоустрою прилеглої території та укладання з Носівською міською радою договорів щодо пайової участі в утриманні об'єкта благоустрою суперечать чинному законодавству та встановлюють додаткові адміністративні бар'єри доступу на ринок реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах на території Носівської міської ради (затримки у процесі встановлення ТС, додаткове фінансове навантаження на суб'єктів господарювання), що суперечить чинному законодавству.

(70) Наведені дії Ради мають та/або можуть мати негативний вплив на конкуренцію на ринку реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах, оскільки це може призводити до відмов суб'єктам господарювання у видачі паспорта прив'язки ТС з непередбачених Порядком № 244 підстав, а також виникнення додаткових затрат часу і матеріальних затрат під час розміщення ТС на території Носівської територіальної громади, які могли би бути використані суб'єктами господарювання для підвищення власної конкурентоспроможності.

(71) Внаслідок неправомірних дій Носівської міської ради конкуренція на ринку реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах на території Носівської територіальної громади може обмежуватись.

(72) При цьому варто зазначити, що норма статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визнає порушенням законодавства про захист економічної конкуренції вказані в ній дії (бездіяльність) не лише в разі призведення ними до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції, а й у разі можливості (імовірності) настання негативних наслідків, тобто можливості такого призведення. Сама собою наявність відповідної можливості є достатньою підставою для кваліфікації дій (бездіяльності) відповідного органу за статтею 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (постанови Верховного Суду від 18.11.2021 у справі № 910/19109/19, від 17.08.2021 у справі № 904/4062/20 та від 07.08.2018 у справі № 922/3715/17).

(73) Відповідно до частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

(74) Згідно із статтею 144 Конституції України органи місцевого самоврядування у межах повноважень, визначених законом, приймають рішення, які є обов'язковими до виконання на відповідній території.

(75) Відповідно до частини першої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму в господарській діяльності, здійснення заходів щодо демонополізації економіки, фінансової, матеріально-технічної, інформаційної, консультативної та іншої підтримки суб'єктів господарювання, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється, у тому числі, органами місцевого самоврядування.

(76) Статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що *економічна конкуренція (конкуренція)* – змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.

(77) При цьому, під *обмеженням конкуренції* розуміють обмеження індивідуальної свободи суб'єктів господарювання визначати власну ринкову поведінку, що впливає на зниження ефективності функціонування системи вільного ринку.

(78) Частина друга статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначає, що суб'єкти господарювання, органи влади, органи місцевого самоврядування, а також органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

(79) Виконання органами влади та органами місцевого самоврядування зобов'язання щодо сприяння розвитку конкуренції та не вчинення будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію, здійснюється шляхом створення конкурентного середовища для здобуття суб'єктами господарювання переваг над іншими суб'єктами господарювання завдяки власним досягненням, чим забезпечується змагальність між суб'єктами господарювання, що є головною ознакою економічної конкуренції.

(80) Недотримання органами влади та органами місцевого самоврядування зазначених принципів призводить до обмеження конкуренції та відповідно до нездійснення ними заходів щодо сприяння розвитку конкуренції, що є одним із заходів, який забезпечує реалізацію державної політики у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму.

(81) Відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

(82) Вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю відповідно до частини третьої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.

(83) Згідно з пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»

антиконкурентні дії органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

(84) Таким чином, дії Носівської міської ради, які полягають у встановленні у Порядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності на території Носівської міської ради Чернігівської області, затвердженому рішенням двадцять другої сесії сьомого скликання Носівської міської ради від 19.05.2017 № 4/22/VII, вимог щодо: прийняття рішень Виконкомом про погодження встановлення тимчасової споруди; надання суб'єктом господарювання до заяви про оформлення паспорту прив'язки ТС схеми благоустрою прилеглої території, складеної замовником або суб'єктом господарської діяльності, який має відповідну ліцензію, архітектором, який має відповідний кваліфікаційний сертифікат; зобов'язання замовників після оформлення паспорта прив'язки ТС укласти з Носівською міською радою договорів щодо пайової участі в утриманні об'єктів благоустрою, що не передбачено Порядком розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності, затвердженим наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 21.10.2011 № 244, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 22.11.2011 за № 1330/20068, містять ознаки порушення, передбаченого частиною першою статті 15 та пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що можуть призвести до обмеження конкуренції на ринку реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах на території Носівської територіальної громади.

(85) Дії Носівської міської ради в особі її виконавчого комітету, які полягають у прийнятті рішення від 13.12.2019 № 370 «Про затвердження інформаційних та технологічних карток Центру надання адміністративних послуг Носівської міської ради», яким затверджено Інформаційну картку адміністративної послуги центру надання адміністративних послуг Носівської міської ради «06-07 Оформлення паспорта прив'язки тимчасової споруди для здійснення підприємницької діяльності», що містить вимоги про надання суб'єктом господарювання до заяви про оформлення паспорта прив'язки ТС схеми благоустрою прилеглої території, складеної замовником або суб'єктом господарської діяльності, який має відповідну ліцензію, архітектором, який має відповідний кваліфікаційний сертифікат, що не передбачено Порядком розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності, затвердженим наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 21.10.2011 № 244, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 22.11.2011 за № 1330/20068, містять ознаки порушення, передбаченого частиною першою статті 15 та пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що можуть призвести до обмеження конкуренції на ринку реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах на території Носівської територіальної громади.

(86) Бездіяльність Носівської міської ради, яка полягає у неприведенні Порядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності на території Носівської міської ради Чернігівської області, затвердженого рішенням двадцять другої сесії сьомого скликання Носівської міської ради від 19.05.2017 № 4/22/VII та Інформаційної картки адміністративної послуги центру надання адміністративних послуг Носівської міської ради «06-07 Оформлення паспорта прив'язки тимчасової споруди для здійснення підприємницької діяльності», затвердженої рішенням виконавчого комітету Носівської міської ради від 13.12.2019 № 370, у відповідність до Порядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності, затвердженого наказом

Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 21.10.2011 № 244, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 22.11.2011 за № 1330/20068, містить ознаки порушення, передбаченого частиною першою статті 15 та пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що можуть призвести до обмеження конкуренції на ринку реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах на території Носівської територіальної громади.

У зв'язку з наведеним, керуючись статтями 7, 12¹ та 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 36 і 37 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 (із змінами), пунктом 2 розділу II, пунктом 9 розділу VI і пунктом 1 розділу VII Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Північного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Розпочати розгляд справи, у зв'язку з наявністю в діях/бездіяльності Носівської міської ради та Носівської міської ради в особі її виконавчого комітету (ідентифікаційний код юридичної особи [інформація з обмеженим доступом]) ознак порушень законодавства про захист економічної конкуренції, передбачених частиною першою статті 15 та пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій/бездіяльності органів місцевого самоврядування, що призвели та/або можуть призвести до обмеження конкуренції на ринку реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах на території Носівської територіальної громади.

2. Доручити збирання та аналіз доказів у справі Відділу досліджень і розслідувань в Чернігівській області Північного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України.

**Голова адміністративної колегії –
голова Відділення**

Андрій ПОГОРЕЛОВ